

Tann skøvaða plátan

FÓLKAFRÁFLYTING Kappingarført Fróðskaparsetur. Fjoltáttaðan bústaðarmarkna. Bíligari flogferðaprísir. Sterkari ferðavinnu. Hetta eru krøvini fyri at steðga fólkafráflytingini, var niðurstøðan í løgtinginum í gjár. Hetta er kortini ikki nýtt. Hetta hevur verið kjarnan í kjakinum um fólkafráflyting seinastu fimm árin

Uni Holm Johannesen

Í løgtinginum sita 33 tinglimir, sum eru fullgreiddir yvir, at støðuga fólkafráflytingin úr Føroyum skal steðgast umgangandi. Øll taka undir við, at tiltøk skulu setast í verk.

Tað er sjáldan, at fólkafráflytingin verður sett einsamøll á dagsskrá í løgtinginum. Tað var hon kortini í gjár. Javnaðarflokkurin hevur skotið upp at seta eina nevnd, sum skal koma við tilmælum um, hvørji tiltøk skulu setast í verk fyri at venda teirri hótandi gongdini við áhaldandi fráflyting, fallandi burðaravlopi og minkingini í fólkatalinum.

Tinglimirnir, sum tóku orðið um orðaskiftinum, siga seg eisini vita, hvussu vit steðga fráflytingini. Loysnirnar eru tær somu, sum fyri átta árum síðani. Einkin nýtt undir sólini yvirhøvur. Máttmikið og kappingarført fróðskaparsetur, fjoltáttaðan bústaðarmarkna, bíligari flogferðaprísir og sterkari ferðavinnu. Enn er lítið hent fyri at stimbra undir hesi átøkini. Tað var staðfestingin eftir orðaskiftið í gjár.

Ivast í skattatrýstinum

Kaj Leo Johannesen, løgmaður, ásannaði í løgmannsrøðuni á ólavsoke, at størsta avbjóðingin er manglandi fólkafráflyting. Tilflytingin er minkað seinastu árin, meðan fráflytingin hevur verið stöðug.

- Vit mugu tí skipa samfelagið soleiðis, at tað er lokkandi hjá fólki at flyta aftur til landið, og at her er gott at vera hjá familjum við børnum, segði Kaj Leo Johannesen, løgmaður. Hann bar fram í samrøðu við Sosialin í juli, at skattaumleggingin, sum sitandi samgonga hevur framt, er eitt av størstu tøkunum fyri at venda fráflytingini. Nýggja skattaskipanin gevur teimum útbúnu betri umstøður at stöðast í Føroyum, vildi hann vera við.

Jenis av Rana, formaður í Miðflokkinum, tekur

ikkil undir við, at skattaumleggingin er eitt umráðandi stig í royndini at steðga fráflytingini. Hann vísir á kanningin, sum Norðurlandsbólkurin lat gera í 2008, at høga skattatrýstið var tá ikki orsök til til, at útið setar valdu Føroyar frá.

-Javnaðarflokkurin skjýtur upp, at ein nevnd, mannað við serfrøðingum, skal koma við tilmælum. Veruleikin er, at vit vita væl, hvørji krøvini eru. Norðurlandsbólkurin hevur kannað hesi viðurskiftini, Gestur Hovgaard hevur víst á manglandi lestrarmøguleikarnar, og onnur hava tikið henda trupulleikan til umrøðu, grundað á fakligar kanningar. Tað ræður bara um at fara undir arbeiðið, sigur Jenis av Rana, formaður í Miðflokkinum.

Janus Rein, tingmaður fyri Framsókn, minnir eisini á, at Búskaparráðið er millum teirra, sum áhaldandi hava víst á loysnir.

- Politiska skipanin lurtar kortini ikki eftir teimum. Fá av tilmælunum verða førd út í lívið, sigur hann.

Tað einasta, sum verulega er hent fyri bøta um viðurskiftini hjá teimum lesandi í Føroyum, sum samfelagið hevur skriggjað eftir seinastu árin, er Húsarlánsgrunnurin, sum verður drivmegin í byggingini av 15 íbúðarblokkum við gott og væl 200 íbúðum kring landið.

Eru Føroyar kular?

Eitt av fáu fesku og øðrvísi sjónarmiðunum, sum komu fram undir orðaskiftinum, var marknaðarføringin av føroyska samfelagnum millum føroyskar útið setar. Bjørt Samuelsen, tingkvinna, og Høgna Hoydal, formaður í Tjóðveldi, fíltust á, at fjølmíðlarnir varpa ov sjáldan ljós á tað, sum riggar í Føroyum.

- Eru Føroyar kular millum føroyskar útið setar?, spurdi Bjørt Samuelsen og helt fram:

- Um politiska skipanin ikki blæsir bjartskygdar vindar út í samfelagið, sum stimbrar undir áhugan hjá útið setum at flyta heim at byggja upp

byggja upp, so eru vit á vandakós. Vit mugu hugsa um umdømið, sum Føroyar hava millum føroyingar. Tað er ikki altíð so, at tilboðini eru betur aðrastaðni. Barnansingin er eitt dømi, sigur Bjørt Samuelsen.

Hon fær undirtøku frá Høgna Hoydal.

- Fjølmiðlarnar tekna oftast eina mynd av, at grasið er grønnari hjá nábúgvnum, í hesum føri Danmark. Tað ger tað lættari at flyta, sigur hann, sum mælir til, at ljós skal sanniliga eisini varpast á tað, sum riggar í føroyska samfelagnum.

Skøvaða plátan

Hagtølini greiða sítt týðiliga mál. Føroyar gerast stútt og stöðugt fátækari við fólki. Færri børn verða fødd. Tey ungu, sum skulu seta nýtt við, rýma av landinum í stórum. Seinastu trý árin eru oman fyri 1000 fólki fleiri flutt úr Føroyum enn til Føroyar. Grundarlagið verður vælferðarsamfelagið máast spakuliga undan okkum.

Fólkafráflytingin hevur ofta verið á breddanum seinastu árin, og tað hevur verið breið semja um, at eitt kappingarført fróðskaparsetur, fjoltáttaður bústaðarmarknaður, bíligari flogferðaseðlar og sterkari ferðavinnu eru nøkur av málunum, sum politiska skipanin skal stýra eftir. At tinglimirnir í 2012 nevna somu tiltøkini, sum tinglimirnir umrøddu í 2007, sigur ikki lítið um, hvussu langt vit hava flutt okkum.

Prátið um fólkafráflyting er nú ein skøvað plátan.

uni@sosialurin.fo

» Um politiska skipanin ikki blæsir bjartskygdar vindar út í samfelagið, sum stimbrar undir áhugan hjá útið setum at flyta heim at byggja upp, so eru vit á vandakós

BJØRT SAMUELSEN

